

Quickscan Wet natuurbescherming Nieuwbouw Lidl Elzenstraat te Leeuwarden

BUREAU FAUNAX B.V.
Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden
0683772548
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Nieuwbouw Lidl Elzenstraat te Leeuwarden

Leeuwarden, september 2023

In opdracht van:
RHO Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:
Dhr. E. Komen

Autorisatie:
Dhr. R. Fokker

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied.

© Bureau FaunaX B.V.. *Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding: Bureau FaunaX B.V. (2023). Quickscan Wet natuurbescherming/ Nieuwbouw Lidl Elzenstraat te Leeuwarden. Rapport 23167. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.*

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFD (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	4
2.1	Flora.....	4
2.2	Vogels	5
	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
	Overige (broed)vogelsoorten	5
2.3	Zoogdieren	6
	Vleermuizen	6
	Overige zoogdieren.....	7
2.4	Reptielen.....	7
2.5	Amfibieën	7
2.6	Vissen	8
2.7	Ongewervelden	8
2.8	Gebiedsbescherming.....	8
	Stikstofgevoeligheid.....	9
2.9	Houtopstanden	9
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	10
3.1	Overzicht beschermde soorten	10
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	10
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	11
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	12
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
	Wnb Houtopstanden	- 3 -
	NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

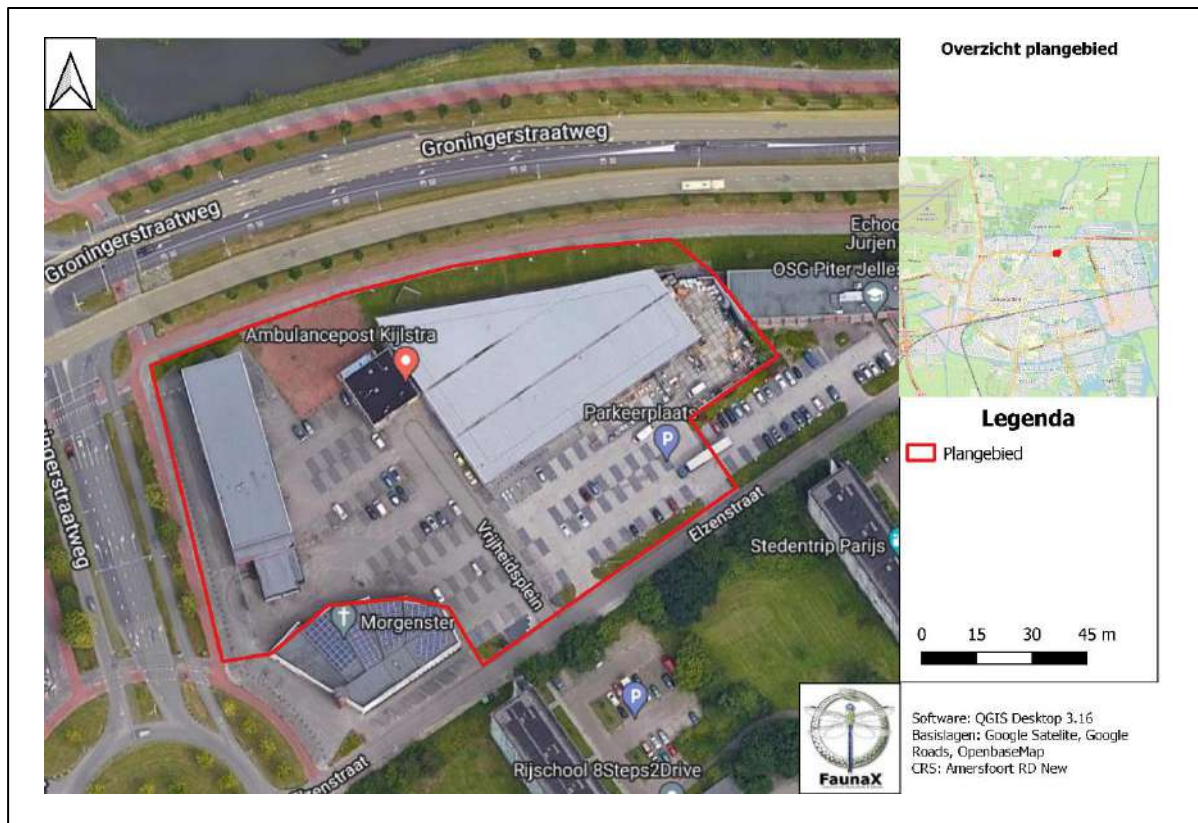
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens om een nieuwe Lidl supermarkt te realiseren aan de Elzenstraat te Leeuwarden. Binnen de planvoornemen worden drie gebouwen gesloopt en worden veranderingen aangebracht aan de parkeerplaats. Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming (Wnb) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) aan de Elzenstraat binnen de bebouwde kom van Leeuwarden

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van RHO Adviseurs heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op woensdag 9 augustus onder warme weersomstandigheden (19°C, windkracht 2, zonnig). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland, ganzenfoeragegebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bestaat uit een drietal bedrijfsgebouwen (figuur 1.2) ten noorden van de Elzenstraat, binnen de bebouwde kom van Leeuwarden. Het meest westelijk gelegen gebouw (rode gebouw in figuur 1.2) betreft een voormalige autowerkplaats en auto-onderdelen verkoper. Het gebouw ten oosten hiervan is één van de ambulance posten van Leeuwarden. Het meest oostelijk gelegen gebouw werd gebruikt door de GGD als tijdelijke Corona vaccinatielocatie. Alle drie de gebouwen beschikken over ijzeren dak- en muurplaten. Daarbij beschikken de ambulance post en het GGD gebouw over een plat dak. Het autowerkplaats gebouw beschikt over een flauw dak. Ten westen tegen het plangebied aan staat de kerk 'de Morgenster' en ten oosten tegen het plangebied de openbare scholengemeenschap Piter Jelles. De directe omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van Leeuwarden.

Het planvoornemen bestaat uit het slopen van de bestaande bebouwing binnen het plangebied, om in de plaats hiervan een supermarkt te realiseren. Binnen het planvoornemen worden tevens veranderingen aangebracht aan de huidige parkeergelegenheden en worden nieuwe, geasfalteerde rijbanen gerealiseerd.

Figuur 1.2. Een impressie van het plangebied.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het grootste deel van het plangebied (figuur 1.1) is verhard. Tussen verharding staat ten oosten van het GGD gebouw een vlinderstruik. Op enkele plekken werd tussen verharding smalle weegbree en basterdwederik aangetroffen. Ten noorden van het plangebied staan perkjes met buxus bij een grasveld. Tussen de buxus staan klimop, heermoes, gewone rolklaver, grote brandnetel en paardenbloem. In het grasveld zijn rode klaver, witte klaver, klein klaver, vertakte leeuwentand, paardenbloem en smalle weegbree waargenomen (figuur 2.1).

Figuur 2.1: Een impressie van de vegetatie.

Geen van de waargenomen plantensoorten geniet bescherming onder de Wet natuurbescherming. Tevens biedt het plangebied geen geschikt biotoop voor beschermde soorten. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan op voorhand uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. Binnen het plangebied staan geen bomen. In de nabije omgeving van het plangebied zijn meerdere volwassen bomen aanwezig. In deze bomen werden geen boomnesten aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen de invloedssfeer van het planvoornemen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Gebouwbroeders

Naast op boomnesten is het plangebied beoordeeld op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van soorten die over het algemeen in gebouwen tot broeden komen, zoals de huismus, gierzwaluw en kerkuil. De gebouwen binnen het plangebied beschikken over metalen wandplaten en platte daken die geen geschikte nestgelegenheid bieden voor de bovengenoemde soorten.

Bij geen van de gebouwen zijn dan ook nesten gevonden van huismus, noch gierzwaluw of kerkuil. Tevens is bij de kerk en de Piter Jelles school gekeken naar mogelijke gebouwbroeders, deze zijn ook hier niet aangetroffen. Vlak naast de gebouwen worden alleen parkeerplaatsen gerealiseerd. Negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats vinden.

- Negatieve effecten op jaarrond beschermde (boom)nesten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten

Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten, is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens de broedperiode. Enkele vogelsoorten, zoals de visdief en scholekster kunnen tot broeden komen op de platte daken van de bouwwerken binnen en vlak buiten het plangebied. Negatieve effecten op mogelijke broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten, mits de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen. Dit is grofweg de periode tussen 15 maart en 15 juli. De broedperiode kan echter eerder beginnen of later eindigen afhankelijk van de soort en van klimatologische omstandigheden. Wat van belang is, is of er sprake is van een actief broedgeval.

- Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen andere vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grofweg 15 maart - 15 juli).

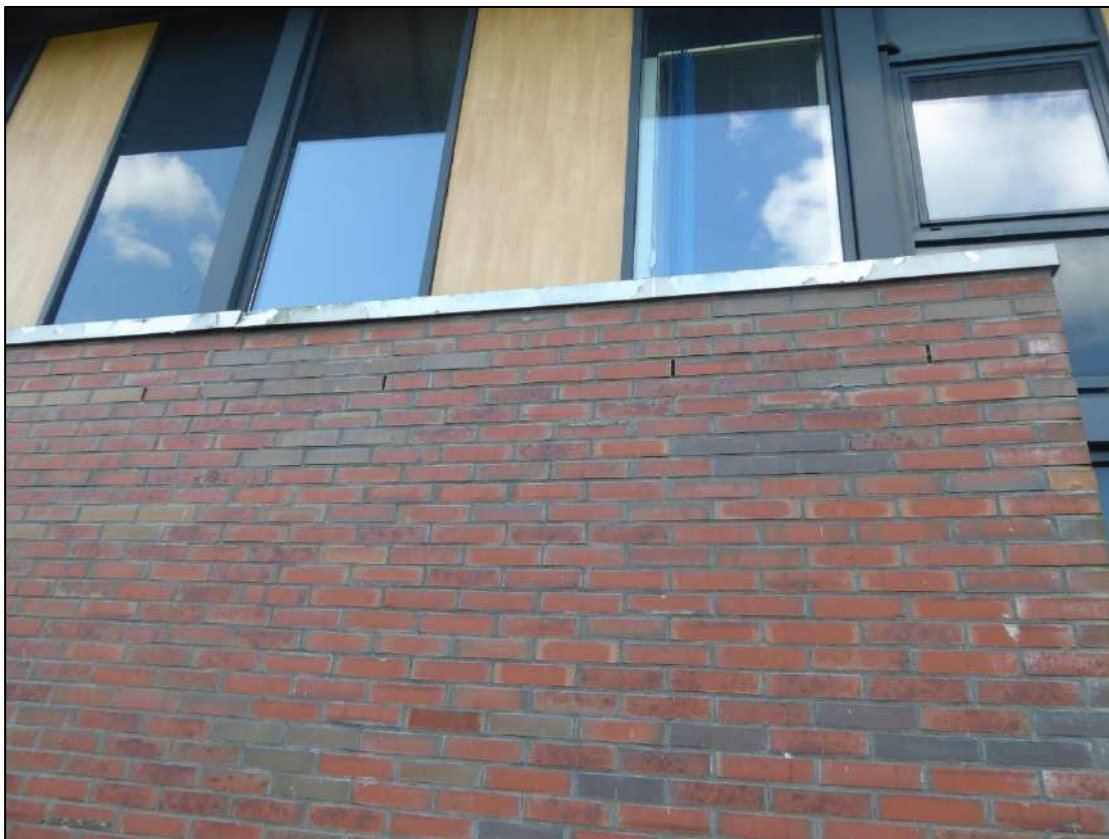
2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten op voorhand kan worden uitgesloten.

Het GGD gebouw beschikt gedeeltelijk over een spouwmuur. Aan de noordzijde van het gebouw werden ongeveer 15 open stootvoegen op een hoogte van 2,5 meter aangetroffen (figuur 2.2). Soorten als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis kunnen de spouwmuur bereiken door deze stootvoegen. De voegen kunnen functioneren als doorgang tot kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, waarvan waarnemingen bekend zijn uit de omgeving van het plangebied (bron: NDFF). Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Bij de andere twee gebouwen zijn geen geschikte verblijfplaatsen waargenomen.

Figuur 2.2. Stootvoegen in het GGD gebouw.

Foeragegebieden en vliegroutes

Ook foeragegebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd, zolang deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van vleermuispopulaties in de omgeving. Als vliegroutes worden doorgaans lijnvormige landschapselementen gebruikt, zoals bomenlanen, houtwallen, watergangen en gebouwenrijen.

De gebouwen binnen het plangebied zijn waarschijnlijk onderdeel van één of meer vliegroutes van vleermuizen uit de omgeving hiervan. Mogelijk is het plangebied eveneens onderdeel van een groter foerageergebied van vleermuizen. Soorten als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis maken gebruik van diverse gebouwen. Rondom het plangebied staan diverse gebouwen die geschikt zijn als alternatieve foerageer- en vliegroute voor vleermuizen. In het geval van het plangebied is derhalve geen sprake van essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied van vleermuizen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes en -foerageergebieden van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van overige beschermde soorten zoogdieren. De aanwezigheid van alle overige beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom van Leeuwarden. Daarnaast is binnen het plangebied geen sprake van waterpartijen. Voor soorten als otter en waterspitsmuis is het plangebied daardoor geen gunstige leefomgeving. De aanwezigheid van deze zoogdieren kan op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen wel andere soorten voorkomen die in de Provincie Fryslân zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, zoals de steenmarter. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- Negatieve effecten op overige beschermde zoogdieren als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten..
- In het plangebied komen vrijgestelde soorten voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. De aanwezigheid van alle in Nederland voorkomende beschermde reptielen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan echter op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen. De ligging van het plangebied in de bebouwde kom van Leeuwarden speelt hierin een grote rol.

- De aanwezigheid van reptielen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. Uit het Natura2000-gebied Groote Wielen en bij de Kleine Wielen zijn waarnemingen van heikikker bekend (bron: NDFF). Binnen het plangebied is echter geen sprake van waterpartijen, waardoor de aanwezigheid van voortplantingswater van heikikker op voorhand kan worden uitgesloten.

Ook de aanwezigheid van landhabitat kan op voorhand worden uitgesloten door de afwezigheid van geschikt voortplantingswater voor soorten als heikikker op korte afstand van het plangebied.

Binnen het plangebied kunnen wellicht wel andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen, zoals de bruine kikker en de gewone pad. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van (leefgebied van) beschermde amfibieën, waaronder heikikker binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. In het plangebied komen geen waterlichamen voor die beschermde vissen als de grote modderkruiper kunnen herbergen. Het voorkomen van beschermde vissen in het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van beschermde vissoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Wnb beschermde soorten ongewervelden, zoals specifieke soorten dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Van dergelijke habitateigenschappen is binnen het plangebied geen sprake. Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders en worden er geen geschikte waterlichamen aangetast waarin beschermde libellen zich voort kunnen planten.

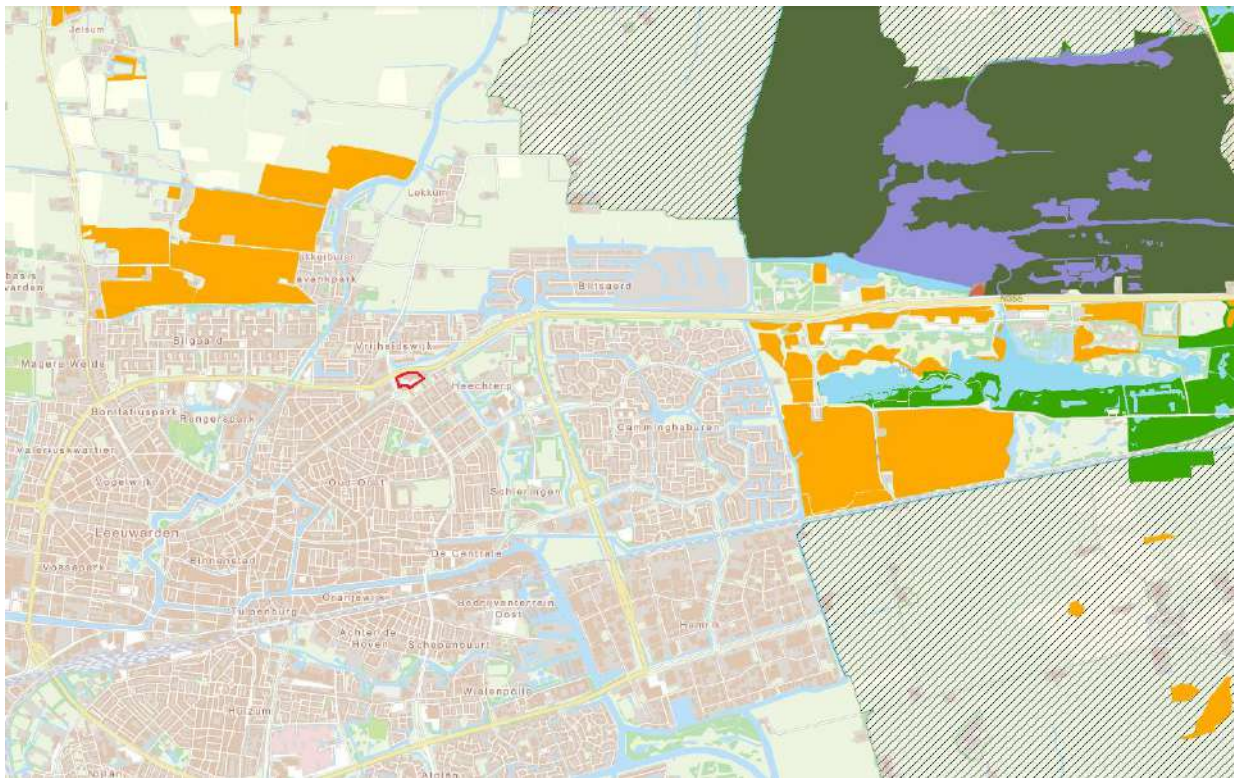
- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied valt niet binnen de begrenzingen van een weidevogelkansgebied (figuur 2.3) en het plangebied is geen onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS) of een Natura2000-gebied (bron: Kaartenkijldoos provincie Fryslân).

Ten noordwesten op ongeveer 800 meter van het plangebied bevindt zich het Leeuwarderbos, wat is opgenomen als "natuur buiten NNN". De afstand tussen de geplande werkzaamheden en dit deel van het NNN gebied maakt dat negatieve effecten op het NNN naar ons inzicht op voorhand kunnen worden uitgesloten. Ten noordoosten van de bebouwde kom van Leeuwarden bevindt zich een weidevogelkansgebied. In de ruimere omgeving bevindt zich het Natura2000-gebied Groote Wielen, ganzenfoerageergebied en andere NNN gebieden. Negatieve effecten op de doelstellingen van deze gebieden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden (met uitzondering van die als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.3. Het plangebied bevindend zich op minimaal 800 meter van een deel van het NatuurNetwerk Nederland (oranje vlakken & groene vlakken noordelijk en oostelijk), weidevogelkansgebieden (diagonale lijnen), Natura 2000 gebieden (paarse doorzichtige gebied) (bron: kaartenkijksdoos provincie Fryslân).

- Negatieve effecten op beschermde gebieden als gevolg van het planvoornemen (met uitzondering van die als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen op voorhand worden uitgesloten

Stikstofgevoeligheid

Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied ten opzichte van het plangebied is de Grote Wielen, op circa 2,5 kilometer afstand hiervan.

Door het slopen van de drie gebouwen en de realisatie van een supermarkt wordt extra stikstof uitgestoten, bijvoorbeeld door de inzet van mobiele werktuigen. Daarnaast zal de nieuwe situatie naar ons inzicht gepaard gaan met een verhoogde hoeveelheid verkeersbewegingen van en naar het plangebied. Mogelijk is voor de voortgang van het project derhalve een AERIUS-berekening benodigd. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in deze.

- Een AERIUS-berekening is mogelijk benodigd voor de voortgang van het project. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in dezen.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen of onder begeleiding van een ecoloog.
Zoogdieren	Vleermuizen	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Overige soortgroepen	Overige soorten	Ja				X	Zorgplicht.
Gebiedsbescherming	Stikstofuitstoot	Mogelijk					Informerend bij de provincie Fryslân.

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen vogels op de platte daken tot broeden komen waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen.

Vleermuizen (verblijfplaatsen)

De aanwezigheid van kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen van vleermuizen in de spouwmuur ten noorden van het GGD gebouw kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren, gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden, nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw-bewonende vleermuissoorten binnen het plangebied. In de omgeving van het plangebied komen de gebouw-bewonende vleermuissoorten gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis voor (bron: NDDF). De hoeveelheid en de duur van bezoeken wordt bepaald aan de hand van het meest recente vleermuisprotocol (ten tijde van dit schrijven het vleermuisprotocol 2021). Als er verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld binnen het plangebied, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Deze ontheffing wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Zorgplicht

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen. De zorgplicht van de Wnb (art. 1.11) schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving.

Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland. Mits eventueel aangetroffen dieren de kans krijgen om te vluchten of eventueel aangetroffen dieren worden verplaatst naar een plek in de omgeving die niet onder invloed staat van werkzaamheden, wordt naar ons inzien voldaan aan de zorgplicht. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

Stikstofuitstoot

Voor de voortgang van de geplande werkzaamheden is mogelijk een AERIUS berekening benodigd. We adviseren hierover contact op te nemen met het bevoegd gezag, de provincie Fryslân.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli).
- **Vleermuizen (verblijfplaatsen): nader onderzoek.**
- **Zorgplicht:** naleven van de zorgplicht.
- **Stikstofuitstoot:** informeren bij de provincie Fryslân.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Bronnen internet

AERIUS calculator

<https://calculator.aerius.nl/wnb/>

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html>

NDFD

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Waarneming.nl

<https://waarneming.nl>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art.3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de Provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming Provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de Provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. In het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan. De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.